

31998L0049

L 209/46

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

25.7.1998

NÕUKOGU DIREKTIIV 98/49/EÜ,**29. juuni 1998,****ühenduse piires liikuvate töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate täiendavate pensioniõiguste kaitse kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 51 ja 235,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et:

- (1) üks ühenduse põhivabadus on isikute vaba liikumine; asutamislepinguga nähakse ette, et nõukogu võtab sotsiaalkindlustuse valdkonnas ühehäälselt vastu meetmed, mis on vajalikud töötajate liikumisvabaduse tagamiseks;
- (2) töötajate sotsiaalne kaitse tagatakse riiklike sotsiaalkindlustusskeemidega ja täiendavate sotsiaalkindlustusskeemidega;
- (3) õigusaktid, mis nõukogu on ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete sotsiaalkindlustusõiguste kaitseks juba vastu võtnud, nimelt nõukogu 14. juuni 1971. aasta määrus (EMÜ) nr 1408/71 (sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes) ⁽⁴⁾ ja nõukogu 21. märtsi 1972. aasta määrus (EMÜ) nr 574/72, millega nähakse ette määruse (EMÜ) nr 1408/71 (sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes) rakendamise kord, ⁽⁵⁾ käsitlevad ainult riiklike pensioniskeeme; nende määrustega ettenähtud kooskõlastussüsteem

ei laiene täiendavatele pensioniskeemidele, välja arvatud skeemid, mida hõlmab määruse (EMÜ) nr 1408/71 artikli 1 punkti j esimeses lõigus määratletud mõiste "õigusaktid" või mille suhtes liikmesriik teeb kõnealuse artikli alusel avalduse;

- (4) nõukogul on asutamislepingu artiklis 51 sätestatud eesmärgi saavutamiseks sobivaimate meetmete valimiseks laialdased volitused; määrustega (EMÜ) nr 1408/71 ja (EMÜ) nr 574/72 ettenähtud kooskõlastussüsteemi, eriti liitmist käsitlevaid eeskirju, ei sobi kohaldada täiendavate pensioniskeemide suhtes, välja arvatud skeemid, mida hõlmab määruse (EMÜ) nr 1408/71 artikli 1 punkti j esimeses lõigus määratletud mõiste "õigusaktid" või mille suhtes liikmesriik teeb kõnealuse artikli alusel avalduse, seepärast tuleks nende suhtes kohaldada erimeetmeid, millest käesolev direktiiv on esimene, eesmärgiga võtta arvesse selliste skeemide eripära ja -jooni ning nende erinevusi liikmesriikide vahel ja liikmesriikides;

- (5) ühegi pensioni ega hüvitise suhtes ei või kohalda korrana nii käesoleva direktiivi kui ka määruste (EMÜ) nr 1408/71 ja (EMÜ) nr 574/72 sätteid, seepärast ei saa ühegi täiendava pensioniskeemi suhtes, mis kuulub kõnealuste määruste reguleerimisalasse, sest et liikmesriik on nende kohta määruse (EMÜ) nr 1408/71 artikli 1 punkti j alusel teinud avalduse, kohaldada käesoleva direktiivi sätteid;

- (6) 27. juuli 1992. aasta soovitus 92/442/EMÜ sotsiaalse kaitse eesmärkide ja poliitika lähendamise kohta ⁽⁶⁾ soovitas nõukogu liikmesriikidel "soodustada vajaduse korral vanaduspensioni ja eriti täiendava pensioni saamise tingimuste muutmist, et kõrvaldada töötajate liikumise takistused";

⁽¹⁾ EÜT C 5, 9.1.1998, lk 4.

⁽²⁾ EÜT C 152, 18.5.1998.

⁽³⁾ EÜT C 157, 25.5.1998, lk 26.

⁽⁴⁾ EÜT L 149, 5.7.1971, lk 2. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1223/98 (EÜT L 168, 13.6.1998, lk 1).

⁽⁵⁾ EÜT L 74, 27.3.1972, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1223/98 (EÜT L 168, 13.6.1998, lk 1).

⁽⁶⁾ EÜT L 245, 26.8.1992, lk 49.

- (7) sellele eesmärgile saab kaasa aidata, kui töötajatele, kes liiguvad või kelle töökoht liigub ühest liikmesriigist teise, tagatakse täiendavate pensioniõiguste osas võrdne kohtlemine nende töötajatega, kes jäävad samasse liikmesriiki elama või kelle töökoht muutub, kuid jääb samasse liikmesriiki;
- (8) isikute liikumisvabadus, mis on üks asutamislepingus nimetatud põhiõigusi, ei puuduta ainult töötajaid, vaid ka füüsilisest isikust ettevõtjaid;
- (9) asutamislepingus ei nähta füüsilisest isikust ettevõtjate sotsiaalkindlustuse valdkonnas asjakohaste meetmete võtmiseks ette muid volitusi peale artiklis 235 sätestatute;
- (10) vaba liikumise õiguse tulemuslikuks kasutamiseks peaksid töötajatel ja teistel kõnealust õigust valdavatel isikutel olema teatavad tagatised võrdseks kohtlemiseks täiendavatest pensioniskeemidest tulenevate pensioniõiguste säilimise suhtes;
- (11) liikmesriigid peaksid võtma vajalikke meetmeid selle tagamiseks, et täiendavate pensioniskeemide kohast hüvitist makstakse nende skeemidega hõlmatud või varem hõlmatud isikutele, samuti teistele kõnealuste skeemide kohaselt sellist õigust valdavatele isikutele kõikides liikmesriikides, tingimusel et asutamislepingu artikli 73b alusel on keelatud kõik piirangud maksete ja kapitali vabale liikumisele;
- (12) vaba liikumise õiguse kasutamise hõlbustamiseks peaks siseriiklike õigusakte vajaduse korral kohandama, et vastavalt määruse (EMÜ) nr 1408/71 II jaotisele teise liikmesriiki tööle lähetatud töötajatel või nende nimel oleks võimalik jätkata sissemaksete tegemist mõnes teises liikmesriigis koostatud täiendavasse pensioniskeemi;
- (13) selles suhtes ei nõuta asutamislepinguga mitte ainult liikmesriikide töötajate kodakondsusel põhineva diskrimineerimise kaotamist, vaid loobumist ka kõikidest sellistest siseriiklikest meetmetest, mis võiksid töötajatel tõenäoliselt takistada asutamislepinguga tagatud ja hilisemate Euroopa Ühenduste Kohtu otsuste kohaselt tõlgendatud põhivabaduste kasutamist või vähendada huvi nende kasutamise vastu;
- (14) tööandjad, usaldusisikud või teised täiendavate pensioniskeemide haldamise eest vastutavad isikud peaksid vaba liikumise õigust kasutavaid töötajaid asjakohaselt teavitama, eelkõige nendele kättesaadavatest valikutest ja võimalustest;

- (15) käesolev direktiiv ei piira nende liikmesriikide õigusaktide kohaldamist, mis käsitlevad kollektiivmeetmeid ameti- ja erialaste huvide kaitseks;
- (16) täiendavate pensioniskeemide erinevuse tõttu peaks ühendus ette nägema ainult eesmärkide üldraamistiku ja direktiiv on selleks sobivaim õigusakt;
- (17) asutamislepingu artiklis 3b sätestatud subsidiaarsus- ja proportsionaalsuspõhimõtte kohaselt ei suuda liikmesriigid täielikult saavutada käesoleva direktiivi eesmärke ning seetõttu võib neid paremini saavutada ühenduse tasandil; käesolev direktiiv ei lähe nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

EESMÄRK JA REGULEERIMISALA

Artikkel 1

Käesoleva direktiivi eesmärk on kaitsta ühest liikmesriigist teise liikuvate täiendavate pensioniskeemidega hõlmatud isikute õigusi, aidates kõrvaldada takistusi, mis piiravad töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate vaba liikumist ühenduse piires. Kõnealune kaitse käsitleb nii vabatahtliku kui ka kohustusliku täiendava pensioniskeemi kohaseid pensioniõigusi, välja arvatud määrusega (EMÜ) nr 1408/71 hõlmatud skeemid.

Artikkel 2

Käesolevat direktiivi kohaldatakse täiendavate pensioniskeemidega hõlmatud isikute ja teiste kõnealuste skeemide kohaseid õigusi valdavate isikute suhtes, kes on omandanud või parajasti omandavad õigusi ühes või mitmes liikmesriigis.

II PEATÜKK

MÕISTED

Artikkel 3

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *täiendav pension* — vanaduspensionid ja, kui see on ette nähtud siseriiklike õigusaktide ja tavade kohaselt koostatud täiendava pensioniskeemi eeskirjadega, töövõimetus- või

toitjakaotushüvitised, mille eesmärk on täiendada või asendada samade juhtumite suhtes riiklike sotsiaalkindlustusskeemidega ettenähtud hüvitisi;

- b) *täiendav pensioniskeem* — siseriiklike õigusaktide ja tavade kohaselt koostatud kutsealane pensioniskeem, nagu näiteks grupikindlustusleping või ühe või mitme valdkonna raames kokkulepitud põlvkondadevaheline ümberjaotusskeem, kogumisskeem või pensionilubadus eelarve reservist või mõni võrreldav kollektiivne või muu skeem töötajatele või füüsilisest isikust ettevõtjatele täiendava pensioni kindlustamiseks;
- c) *pensionioigus* — hüvitised, millele täiendavate pensioniskeemidega hõlmatud isikul ja teiste kõnealuste skeemide kohaselt õigusi valdavatel isikutel on õigus vastavalt täiendava pensioniskeemi eeskirjadele ja vajaduse korral siseriiklikele õigusaktidele;
- d) *omandatud pensionioigused* — õigus hüvitistele, mis on omandatud pärast täiendavate pensioniskeemide eeskirjade ja vajaduse korral siseriiklike õigusaktide kohaselt nõutavate tingimuste täitmist;
- e) *lähetatud töötaja* — isik, kes on saadetud tööle teise liikmesriiki ja kelle suhtes kohaldatakse vastavalt määruse (EMÜ) nr 1408/71 II jaotisele jätkuvalt päritoluliikmesriigi õigusakte; mõistet "lähetamine" tõlgendatakse vastavalt sellele;
- f) *sissemakse* — täiendavasse pensioniskeemi tehtud või tehtuks loetud makse.

III PEATÜKK

MEETMED ÜHENDUSE PIRES LIIKUVATE TÖÖTAJATE TÄIENDAVATE PENSIONIOIGUSTE KAITSEKS

Artikkel 4

Võrdne kohtlemine pensionioiguste säilimise suhtes

Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et tagada omandatud pensionioiguste säilimine täiendava pensioniskeemiga hõlmatud isikutele, kelle puhul nende ühest liikmesriigist teise liikumise tõttu ei tehta enam kõnealusesse kavasse sissemakseid, samas ulatuses kui nende skeemidega hõlmatud isikutele, kelle puhul sissemakseid enam ei tehta, kuid kes jäävad samasse liikmesriiki. Käesolevat artiklit kohaldatakse ka teiste kõnealuse täiendava pensioniskeemi eeskirjade kohaselt õigusi valdavate isikute suhtes.

Artikkel 5

Välismaksed

Liikmesriigid tagavad, et täiendavatest pensioniskeemidest makstakse täiendavate pensioniskeemidega hõlmatud isikutele ja

teiste kõnealuste skeemide kohaselt õigusi valdavatele isikutele teistes liikmesriikides kõik kõnealuste skeemide kohaselt hüvitised, ilma maksude ja tehingutasudeta.

Artikkel 6

Lähetatud töötajate poolt või nimel tehtud sissemaksed täiendavatesse pensioniskeemidesse

1. Liikmesriigid võtavad vastu vajalikud meetmed, et liikmesriigi koostatud täiendavasse pensioniskeemi sissemaksete tegemist skeemiga hõlmatud lähetatud töötaja poolt või nimel oleks võimalik jätkata ajal, kui ta on saadetud teise liikmesriiki.

2. Kui vastavalt lõikele 1 jätkatakse sissemaksete tegemist täiendavasse pensioniskeemi ühes liikmesriigis, vabastatakse lähetatud töötaja ja vajaduse korral tema tööandja kohustusest teha sissemakseid teise riigi täiendavasse pensioniskeemi.

Artikkel 7

Teave skeemiga hõlmatud isikutele

Liikmesriigid võtavad meetmeid selle tagamiseks, et tööandjad, usaldusisikud või teised täiendavate pensioniskeemide haldamise eest vastutavad isikud teavitaksid skeemiga hõlmatud isikuid nende teise liikmesriiki suundumise korral piisavalt nende pensionioigustest ja kõnealuse skeemi kohaselt nende kasutuses olevatest valikutest. Selline teave peab vähemalt vastama teabele, mida jagatakse nendele kavaga hõlmatud isikutele, kelle suhtes sissemaksete tegemine lõpetatakse, kuid kes jäävad samasse liikmesriiki.

IV PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 8

Liikmesriigid võivad ette näha, et artiklit 6 kohaldatakse ainult selliste lähetuste suhtes, mis algavad 25. juulil 2001 või pärast seda kuupäeva.

Artikkel 9

Liikmesriigid võtavad oma siseriiklikes õigussüsteemides meetmed võimaldamaks isikutel, kes leiavad, et neid on käesoleva direktiivi sätete eiramise tõttu õigusvastaselt koheldud, taotleda oma õiguste kaitset kohtu kaudu, olles vastava võimaluse korral esmalt pöördunud pädevate asutuste poole.

Artikkel 10

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt 36 kuu jooksul alates direktiivi jõustumisest või tagavad hiljemalt selleks tähtjaks, et tööturu osapooled kehtestavad nõutavad sätted kokkuleppe teel. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud abinõud, et võimaldada neil igal ajal tagada käesolevas direktiivis ettenähtud tulemuste saavutamise. Nad teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid kõnealused normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Liikmesriigid teatavad komisjonile asutuste nimed, kelle poole käesoleva direktiivi kohaldamise küsimustes pöörduda.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate siseriiklike õigusnormide teksti hiljemalt 25. jaanuariks 2002.

3. Liikmesriikide edastatud teabe põhjal esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule ning majandus- ja sotsiaalkomiteele aruande kuue aasta jooksul alates käesoleva direktiivi jõustumisest.

Aruanne käsitleb käesoleva direktiivi kohaldamist ja vajaduse korral teeb komisjon muudatusettepanekuid.

Artikkel 11

Direktiiv jõustub *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise päeval.

Artikkel 12

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Luxembourg, 29. juuni 1998

Nõukogu nimel

eesistuja

R. COOK